

לפת

הלפת נזכרת במשנה תשע פעמים: בהקשרים שונים של דיני הכלאים, בין השאר כמין הדומה לנפוס (כלאים א ג; שם א ט; שם ג א); בדיני המעשרות (מעשרות ה ב; שם ה ח); בדין על שיעורי הביטול של איסורים (חולין ד ז) ובדיני טומאה (כלים ט ד; עוקצין א ד). נזכרה עוד שש פעמים בתוספתא (תרומות ד ה; מעשרות ג טז; פסחים ג כ; חולין ז ו; כלים ז ז) בהקשרים שונים, בין השאר כמין שדרכו להשתמר יומיים לאחר לקיטתו. נזכרה בתלמודים כמה פעמים (ירושלמי ברכות ו ה"א; פאה ז ה"ג ועוד; בבלי ברכות מד ע"ב; שבת נ ע"ב ועוד).

הזיהוי

לפת

▪ **לפת** (*Brassica rapa*) - ירק ממשפחת המצליבים, המשמש למאכל ולמספוא, שהיה מצוי כבר אצל היוונים והמצרים הקדמונים. החלקים הנאכלים בלפת הם העלים, שנאכלים לאחר בישול (בדומה לתרד) והאשרוש (השורש המעובה), שנאכל חי כבוש או מבושל. כך זיהו רנאה"י פ"א, זרעים גניזה ב, רמב"ם, המליצה, מכה"מ ותפא"י.¹

עיון

הלפת שבמשנה מזוהה באופן בלעדי עם הלפת שלנו. רוב הפרשנים נמנעו מלזהות את הלפת. לגבי הפרשנים בערבית נראה שהסיבה היא שהכתיב העברי והערבי זהה, וברור כי הם זיהו את 'לפת' עם המין הקרוי כך אצלנו.

פחות מובנת הימנעותם של הפרשנים המתרגמים לשפות אירופיות מלזהות 'לפת', אך יש להניח שגם להם היה הזיהוי האמור ברור.

גם החוקרים מסכימים כולם לזיהוי זה של הלפת.²

הערות:

1. רנאה"י פ"א (עמ' 32): אללפת < لفت= *Brassica rapa* (עיסא, עמ' 33, מס' 9,8; בדויאן, מס' 703,704). אומנם, שם זה מתייחס גם ל-*Brassica napus* (=לפתית. עיסא, עמ' 32, מס' 14; בדויאן, מס' 694), אך סביר כי למין זה מתייחס 'נפוס' (ע"ע), בן זוגו של 'לפת' במשנה (כלאים א ג); זרעים גניזה ב: אללפת < להלן רמב"ם; רמב"ם (כלאים א ג עמ' קסח): אלפת [צריך להיות: אללפת, כפי שהוא אצל תנה"י (עמ' 286, ערך 'לפת') ואלג'אמע (עמ' 63, ערך 'לפת')] < לעיל רנאה"י פ"א; המליצה (בהמ"ל): לפת ונפוש (!) שלגם כותאה ודראז < לפת קצרה וארוכה (להלן מכה"מ); מכה"מ (בהמ"ל, כלאים א): שלג'ם < شلغ (פר.) =לפת (סטיינגאס, עמ' 757); תפא"י (כלאים א ג, מח ע"א): ריבען < Rübe (גר.) rapa=(לט.) *Brassica rapa* (גרים, מילון, כר' 14, עמ' 1331).
2. פליקס, כלאים, עמ' 78; לעף, פלורה, IV, עמ' 71; פלדמן, משנה, עמ' 194-192.